

Improvement of the Learning-Learning Process Versus the Adaptability of the Older Generation Teacher the Modern Generation (Digital Age or Generation Z)

Maasomeh Jalekani^{1*}

¹ Principal Shaheed Ayat Primary School

* **Corresponding Author:** Jalekani

Received: 2025-11-09

Accepted: 2025-12-01

Abstract

The prerequisite for any beginning is to create a favorable relationship and create an atmosphere. The teaching-learning process is a two-way process and requires the agreement of both parties. This research was conducted with the aim of identifying two generations of teachers and students and reducing the gap between generations to facilitate the teaching-learning process. Research Method: The statistical population in this study was 218 students and 8 teachers in Shahid Ayat Foadshahr Primary School. The descriptive-inferential method was used to observe the behavior of the target community. Findings: The teachers' generation in this school was from Generation X and Y. The students were from Generation Z. A prominent characteristic of the teachers was that their education and upbringing during childhood and adolescence was affected by the revolution and war. While the education and upbringing of the students was affected by Corona. The entertainment of the youth of the same generation as the teacher's generation was magazines and newspapers, while the students grew up with the Internet and mobile phones. This gap should not hinder teaching-learning. Therefore, the Happy Program became a mediator between the teacher and the student. of course, parents should not be forgotten as the link between these two generations. The results from the students' perspective; 77% of them use educational videos on the Internet for better education and 23% do not use them at all. 55% of parents solve the homework problem at home and they do our educational work. The problem remains unanswered for 19% until they ask the teacher in the next meeting and 26% search on Google. Happy help for better education was positive for 63% of them and negative for 38%. The results from the parents' perspective: Which is the best educational era? Most people stand firm against changes and resist like a barrier. For example, 25% of people do not want to accept the existence of the digital world and its valuable contribution to education and would like everything to just go back to the past, which is impossible. Zero percent of parents were satisfied with education during the Corona era, and this proves what was said, namely the worst educational era in contemporary times. 75% of parents are seeing that their children really cannot learn without the media and have accepted this and accept the happy environment for supplementary education. The question that was asked to parents in this regard was: Was the use of smartphones a revolution in education? 30% answered in the negative, which means that parents do not accept the changes. The answer of 70% was also positive.

Keywords: Academic Adaptation, Memory-Learning Process, Generation X, Generation Z, Generation Y

© 2023 Journal of School Education in the Third Millennium (JSETM)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Jalekani, M. (2025). Improvement of the Learning-Learning Process Versus the Adaptability of the Older Generation Teacher the Modern Generation (Digital Age or Generation Z). *JSETM*, 3(3): 22-29.

بهبود فرایند یاددهی - یادگیری در تقابل سازگاری معلم نسل قدیم با نسل جدید (عصر دیجیتال یا نسل زد (Z))

معصومه جلکانی^{۱*}

^۱ مدیر دبستان شهید آیت
* نویسنده مسئول: جلکانی

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۹/۱۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۸/۱۸

چکیده

لازمه هرشروعی، ایجاد ارتباط مطلوب و فضا سازی است. فرآیند یاددهی - یادگیری امری دو سویه است و به توافق هر دو طرف نیاز دارد. این تحقیق با هدف شناسایی دو نسل معلم و متعلم و کم کردن شکاف بین نسلی برای آسان نمودن فرآیند یاددهی - یادگیری انجام شد. روش پژوهش: جامعه آماری در این تحقیق ۲۱۸ دانش آموز و ۸ معلم در دبستان شهید آیت فولادشهر بود. از روش توصیفی - استنباطی برای مشاهده رفتار جامعه مورد نظر استفاده شد. یافته‌ها: نسل معلم در این مدرسه از نسل ایکس و وای بودند. دانش آموزان هم از نسل زد، مشخصه بارز معلمها این بود که در دوره کودکی و نوجوانی تعلیم و تربیت شان متأثر از انقلاب و جنگ بود. در حالی که تعلیم و تربیت دانش آموزان از کرونا تاثیر گرفته بود. سرگرمی جوانان هم نسلی نسل معلم مجله و روزنامه بود در حالی که دانش آموزان با اینترنت و موبایل بزرگ شده اند. این شکاف نباید مانع یاددهی - یادگیری شود. لذا برنامه شاد واسطه ای شد بین معلم و متعلم. البته والدین بعنوان رابط این دو نسل نباید فراموش شوند. نتایج از منظر دانش آموزان؛ ۷۷ درصد آنها از فیلم کمک آموزشی در اینترنت برای آموزش بهتر استفاده می کنند و ۲۳ درصد اصلا استفاده نمیکنند. مشکل درسی در خانه را ۵۵ درصد از والدین حل میکنند و آنها کار آموزشی ما را انجام میدهند. مشکل برای ۱۹ درصد بی پاسخ می ماند تا در جلسه بعد از دبیر پرسند و ۲۶ درصد در گوگل سرچ میکنند. کمک شاد به آموزش بهتر برای ۶۳ درصد از آنها مثبت و ۳۸ درصد منفی بود. نتایج از دیدگاه والدین: بهترین دوران آموزشی کدام دوران است؟ اکثر مردم سفت و سخت جلوی تغییرات ایستاده اند و مانند یک سد مقاومت میکنند. مثلا ۲۵ درصد مردم نمیخواهند وجود دنیای دیجیتال و کمک شایان آن به آموزش را قبول کنند و مایلند فقط همه چیز به گذشته برگردد که چنین اتفاقی محال است. صفر در صد والدین از آموزش دوران کرونا راضی بودند و این اثبات آنچه گفته شد یعنی بدترین دوران آموزشی در دوران معاصر. ۷۵ درصد والدین دارند می بینند که واقعا فرزندانشان نمی توانند بدون وجود رسانه به یادگیری برسند و این امر را قبول کرده اند و بستر شاد را برای آموزش تکمیلی قبول دارند. سوالی که از والدین در این زمینه پرسیده شد این بود: آیا استفاده از گوشی هوشمند تحولی در آموزش بود؟ ۳۰ درصد جواب منفی دادند و این یعنی عدم پذیرش والدین در مقابل تغییرات. جواب ۷۰ درصد هم مثبت بود.

واژگان کلیدی: سازگاری تحصیلی، فرآیند یاددهی - یادگیری، نسل ایکس، نسل زد، نسل وای

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: جلکانی، معصومه. (۱۴۰۴) بهبود فرایند یاددهی - یادگیری در تقابل سازگاری معلم نسل قدیم با نسل جدید (عصر دیجیتال یا نسل زد (Z)). فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم، ۳(۳): ۲۹-۱.

کشوری دیگر دارد. اما ساختار و نگرش‌ها در همه کشورها تا حدودی یکی است، چرا که بستر فضای مجازی فرامرزی است و نمی‌توان از تأثیرات آن برکنار ماند. آموزش و پرورش جهانی عبارت است از اتخاذ چشم‌انداز و دیدگاهی که در آن از زاویه دید و ذهن دیگران به امور نگریسته شود و آن به معنای درک این واقعیت است که اگرچه افراد و گروه‌ها ممکن است نظر و دیدگاه متفاوتی به زندگی داشته باشند، اما در عین حال خواسته‌ها و نیازهای مشترک نیز دارند. از طرف دیگر در ایران، برنامه‌ریزان بر اساس اسناد بالادستی و نیز سند تحول بنیادین، به دنبال طراحی برنامه درسی مدرسه صالح بر اساس نگرش انسانی، اسلامی و ایرانی هستند. در این فضا سبک زندگی و تربیت این نسل‌ها دچار تعارض خواهد شد که این موضوع قابل تأمل است. این نسل در ایران زندگی می‌کنند و در مدرسه‌های ایرانی تربیت می‌شود، اما آبشخور فکری‌اش صرفاً مدرسه و معلم نیست و دنیای مجازی با تمام رنگ و لعابش ذهن او را تسخیر کرده است. ارتباطات جهانی به واسطه وجود اینترنت، باعث تغییرات نسلی شده و در تعیین رفتارها و اشتراک‌های اجتماعی و فرهنگی بین کشورها نقش مهم‌تری دارد. این روزها اینترنت و کامپیوتر به بخش عمده‌ای از زندگی روزانه ما تبدیل شده‌اند. به اشتراک‌گذاری ایده‌های ما و زندگی ما با استفاده از اینترنت با افراد دیگر، تغییر زیادی در شیوه کار، مطالعه و وقت آزاد ما ایجاد کرده است. امروزه، یادگیری سنتی به وسیله فناوری اطلاعات و ارتباطات به سمت یادگیری الکترونیکی حرکت مینماید. مزایای آموزش الکترونیکی افزایش دسترسی به آموزش، کاهش هزینه‌های آموزشی، تولید محتوای آموزشی به-هنگام، یکپارچگی مباحث، دسترسی انعطاف پذیر و سهولت و راحتی کار با آن، کاهش زمان و همچنین بهبود عملکرد افراد می‌باشد. در این روزها تکنولوژی یک ابزار مورد استفاده برای حذف موانع جغرافیایی است و یادگیری را برای همه در هر زمان و در هر نقطه جهان بدون حضور در برابر مدرس تسهیل می‌کند (حسینی و شاکری، ۲۰۱۶) با استفاده از اینترنت با افراد دیگر، تغییر زیادی در شیوه کار، مطالعه و وقت آزاد ما ایجاد کرده است آموزش و پرورش نیز بعنوان یک سازمان اگر نتواند برنامه‌های متناسب با نیاز نسل جدید فراهم کند، دیگر حرفی برای گفتن نخواهد داشت. امروزه مهم‌ترین دغدغه‌ی نظام آموزشی و پرورشی یک کشور، ایجاد بستری مناسب جهت رشد و تعالی سرمایه‌های فکری در جامعه‌ی اطلاعاتی و دانایی محور است (محمدزاده، علیزاده، پایدار، ۱۳۹۹: ۳۶). زیرا دنیا تغییر کرده است. نوجوانان نیز تغییر کرده‌اند. درک این موضوع که بچه‌ها به چه مشغول هستند کلیدی برای آموزش اثربخش است. بسیاری از مدارس هم چنان شبیه زمانی عمل می‌کنند که

لازمه هرشروعی، ایجاد ارتباط مطلوب و فضا سازی است. فرآیند یاددهی-یادگیری امری دو سویه است و به توافق هر دو طرف نیاز دارد. به این ترتیب، معلم نمی‌تواند بدون توجه به انگیزه و علاقه دانش‌آموزان، تدریس را شروع کند؛ زیرا تدریس، تزریق نیست. با این حساب، مهارت داشتن معلم در این مرحله، بسیار مهم است و نقطه شروع تدریس به هنرمندی خاصی نیاز دارد تا انگیزه توأم با هدفمندی و نشاط را در دانش‌آموزان به وجود آورد. سبک یادگیری به چگونگی یادگیری اشاره می‌کند نه به اینکه به چه خوبی از عهده یادگیری برمی‌آید. یادگیری مشاهده‌ای به فرایند یادگیری از طریق مشاهده یک رفتار گفته می‌شود و به عنوان یکی از قدرتمندترین ابزارهای انتقال اطلاعات در خصوص چگونگی اجرا است (Bandura, 1986 & Williams, Davids, & Williams, 1999).

مشاهده به تنهایی برای یادگیری و ایجاد الگوهای حرکتی پیچیده کافی نیست، مگر اینکه بازخورد افزوده نیز فراهم شود. بازخورد به معنی هر نوع اطلاعات حسی در خصوص حرکت مطرح شده‌است، نه فقط در ارتباط با خطاها. تمام اطلاعات حسی به دو دسته اطلاعات وابسته به حرکت و اطلاعات ناوابسته به حرکت تقسیم می‌شوند. اطلاعات وابسته به حرکت، به دو دسته اطلاعاتی که قبل از حرکت و اطلاعاتی که به عنوان نتیجه عملکرد فرد قابل دسترسی اند تقسیم می‌شوند. درک این موضوع که بچه‌ها به چه مشغول هستند کلیدی برای آموزش اثربخش است. بسیاری از مدارس هم چنان شبیه زمانی عمل می‌کنند که پدران و مادران دانش‌آموزان به مدرسه می‌رفتند (زمانی‌فراهانی، زمانی‌مقدم، قورچیان، ۱۳۹۷: ۱۳۸). هم اکنون در سیستم‌های آموزشی با گروه سنی Z مواجه هستیم که دارای خصوصیات، هنجارها، باورها، صفات اخلاقی و رفتاری خاص خود می‌باشند. لذا آگاهی نسبت به خصایص، به دست اندرکاران حوزه تعلیم و تربیت کمک می‌کند تا استراتژی‌های آموزشی متناسب با آنان را طراحی کنند. از ویژگی‌های بارز این نسل آشنایی با تکنولوژی است به عبارتی می‌توان گفت که این نسل با تکنولوژی متولد شده است.

نسل زد یا نسل نت در ایران بین سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۹ به دنیا آمده‌اند و از زمانی که به دنیا چشم گشوده‌اند، شاهد پیشرفت اینترنت و نرم‌افزارهای هوشمند هستند و در واقع ساکنان و بومی‌های دنیای دیجیتال هستند. البته در تعریف نسلی از دانش‌آموزان که زندگی آن‌ها از همان آغاز با اینترنت شروع شده و چنان با اینترنت گره خورده که همیشه برخط بوده و مدام در بستر شبکه‌های اجتماعی شناور است، اصراری به نام‌گذاری‌شان به عبارت نسل زد نیست، چرا که این تعریف ریشه در فرهنگ

دریافت می‌کنند. چگونه دو یادگیرنده، نسبت به یک تجربه یادگیری، می‌توانند بازخوردهای مختلفی داشته باشند؟ چگونه ممکن است، یک شخص یک فعالیت خلاق را دوست داشته باشد و دیگری بگوید که اتلاف وقت بوده است؟ چگونه ممکن است که فردی عاشق فعالیتهای خلاقانه باشد و دیگری بگوید که این تجربه فقط اتلاف وقت است؟ یک توجیه این است که تفاوت ما بین نسل‌ها در کلاس درس اولویت‌های مختلفی را به وجود می‌آورد و توقعات متفاوتی را طلب می‌کند. به همین ترتیب، وقتی فراگیران بزرگ شدند و به مدرسه رفتند، چشم-اندازهای آنها یادگیری را تحت تأثیر قرار می‌دهد. با توجه به تنوع نسلی، امروزه ما باید فراتر از راهی که هر یک از ما شخصاً آموزش دیده بودیم حرکت کنیم و طیف کاملی از تفاوت‌های نسلی را در کلاسهای آموزشی امروز جای دهیم. برای ارتباط بیشتر با نسل Z باید سازگاری تحصیلی ایجاد شود. زیرا سازگاری تحصیلی از جمله عوامل مهمی است که پیشرفت و عملکرد تحصیلی را به شدت تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. سازگاری تحصیلی شاخه‌ای خاص از مفهوم عام سازگاری است که به موضوع سازگار شدن فرد با دوره، رشته‌ی تحصیلی، محیط آموزشی و الزامات آن می‌پردازد (محمدزاده و همکاران، ۱۳۹۹: ۳۶).

اهداف

هدف کلی:

بهبود فرایند یاددهی- یادگیری در ایجاد سازگاری نسل قدیم (معلم) با نسل جدید (دانش آموز)
اهداف جزئی:

بهبود فرایند یاددهی- یادگیری
سازگاری تحصیلی دو نسل در کنار هم

توصیف وضع موجود

بیان مسئله (شامل توصیف وضع موجود و اهمیت و ضرورت انجام تحقیق)

اینجانب معصومه جلاکانی دارای مدرک کارشناسی زبان و ادبیات فارسی، فارغ‌التحصیل دانشگاه آزاد شوشتر (کاردانی) و کارشناسی دانشگاه فرهنگیان شهید رجایی اصفهان دارای ۲۴ سال و ۸ ماه سابقه که به مدت ۲ سال مدیر، ۴ سال معاون و در بقیه سالهای گذشته معلم دبستان بوده‌ام. در دو سال گذشته با مدیریت آموزشگاه شهید آیت مشغول به کار شدم. این آموزشگاه شیفت-گردان و شیفت مخالف آن دبستان پسرانه است. مدرسه‌ی ما دارای ۸ کلاس، ۸ آموزگار و ۲۱۸ دانش‌آموز است. شهرستان

پدران و مادران دانش‌آموزان به مدرسه می‌رفتند (زمانی فراهانی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۳۸). برای تغییر در وضعیت موجود و بخاطر آنکه همه‌ی گروههای اجتماعی قادر باشند. به طور موثر در چنین جامعه‌ای مشارکت داشته باشند، باید یادگیری پیوسته، خلاقیت، نوآوری و نیز مشارکت فعال و سازنده‌ی اجتماعی را بیاموزند. بنابراین کاربرد فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش زمینه‌ساز ایجاد انگیزه، یادگیری، تجربه و نوآوری است و کاربرد آن در آموزش و پرورش یک ضرورت انکارناپذیر است (محمدزاده و همکاران، ۱۳۹۹: ۳۶). فن‌آوری با چندین تغییر اساسی روبرو بوده که این امر بر سبک زندگی و تمایلات یادگیری دانش‌آموزان عصر دیجیتال امروزی تأثیر شگرف داشته است. چنانچه جدیدترین تغییر از عصر اطلاعات به عصر تجربه برای مربیان و برنامه‌ریزان در طراحی با چالش‌های بزرگ همراه بوده است. هم اکنون در سیستم‌های آموزشی با گروه سنی Z مواجه هستیم که دارای خصوصیات، هنجارها، باورها، صفات اخلاقی و رفتاری خاص خود می‌باشند. لذا آگاهی نسبت به خصایص به دست اندرکاران حوزه تعلیم و تربیت کمک می‌کند تا استراتژی‌های آموزشی متناسب با آنان را طراحی کنند. از ویژگی‌های بارز این نسل آشنایی با تکنولوژی است به عبارتی می‌توان گفت که این نسل با تکنولوژی متولد شده است. یک نسل عبارت است از همه افرادی که از گروه سنی مشابهی برخوردارند. تئوری نسلها برای اولین بار در سال ۱۹۲۳ توسط کارل مانهایم فیلسوف و جامعه‌شناس مجاری-الاصل مطرح شد و بعدها توسط کودرینگتون مورد بررسی و توسعه قرار گرفت. طبقه‌بندی نسل‌ها، بر اساس شرایط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی متولدین دوره‌های زمانی مختلف در اروپا و آمریکا شکل گرفته است و الزاماً دوره‌های تاریخی ذکر شده کاملاً منطبق با فرهنگ کشور ایران نیست؛ اما از بسیاری جهات، متولدین نسلهای یکسان در همه جای دنیا دارای ویژگیهای یکسانی هستند. طبقه‌بندی نسل‌ها بصورت زیر است: نسل از یاد رفته (۱۹۱۵-۱۸۹۰)؛ نسل بین دو جنگ (۱۹۱۳-۱۹۰۱)؛ نسل بزرگان (۱۹۲۴-۱۹۱۰)؛ نسل خاموش (۱۹۴۵-۱۹۲۵)؛ نسل انفجار جمعیت (۱۹۶۴-۱۹۴۶)؛ نسل X (۱۹۷۹-۱۹۶۵)؛ نسل Y (۱۹۹۴-۱۹۸۰)؛ نسل Z (۲۰۱۲-۱۹۹۵) و نسل آلفا (۲۰۱۳-۲۰۲۵). معلمان در مقابل نسل جدید یا نسل Z، درحین فرایند تدریس، احتمالاً به صورت صریح و صادقانه و یا گاهی درلغافه بازخوردهایی را دریافت داشته‌اند. این بازخوردها نشان می‌دهد که گاهی دانش‌آموزان عاشق کار معلم می‌شوند که منجر به تشویق و ایجاد انگیزه در معلم می‌شود و گاهی هم آنقدر بازخوردها سرد و ناامید کننده است که معلم در تدریس خود تردید می‌کند. گاهی نیز معلمان انتقادهای بسیار سازنده

آبدارخانه، نمازخانه، دستشویی و روشویی دبیران و دانش‌آموزان، سالن اجتماعات و دفتر دبیران است.

لنجان در استان اصفهان مکان مورد مطالعه این تحقیق است. مساحت مدرسه ۱۸۷۷ است که شش پایه اول تا ششم را دارد این مدرسه دارای امکاناتی چون؛ کتابخانه، آزمایشگاه، دفترمدیر،

شکل ۱: محدوده‌ی جغرافیایی منطقه‌ی مورد مطالعه

دانش‌آموزان چون خودشان مطالب را با جدیت پیگیری می‌کنند، مطالب را سریعتر یاد می‌گیرند. شاد از برنامه‌هایی است که در دوران کرونا برای مدارس تدوین شد. نرم افزار شاد سامانه‌ای جهت آموزش مجازی دانش‌آموزان می‌باشد که اخیراً قابلیت‌های بیشتری به آن افزوده شده، امکانات جدید نرم‌افزار شاد شرکت و فعالیت در کلاس‌ها را برای دانش‌آموزان و همچنین معلمان ساده‌تر کرده است. در این برنامه بهترین دبیران کشوری به آموزش محتوای آموزشی می‌پردازند، پخش زنده مهم‌ترین مزیت آن است که با آن می‌توان به این اطلاعات دست یافت که چند نفر و چه کسانی مخاطب تدریس می‌باشند، حضور و غیاب، نظرسنجی و همچنین درسنامه، نمونه سوالات هماهنگ و نهایی طراحی شده دبیران با سابقه را دانش‌آموزان می‌توانند از این برنامه دریافت کنند. این اقدام بر روی ۶ کلاس (اول تا ششم) انجام شد. چهار عامل باعث شد این اقدام بر روی این شش کلاس انجام شود اول تفاوت بین نسلی که باید جلوی آن را گرفت. این تفاوت زمانی روشن شد که کلاسها غیر حضوری شدند و دبیران حتی برای گرفتن یک فیلم ساده آموزشی نه امکانات داشتند و نه آمادگی و چون فیلمها و صداها در تمام کشور دست به دست میشدند، عده‌ای از روی نادانی دبیران را و

فولادشهر، از شهرهای جدید در ۱۹ کیلومتری شهر اصفهان است که در شهرستان لنجان اصفهان از توابع استان اصفهان است. فولادشهر اکنون دارای دو ناحیه بزرگ و یک محله و ناحیه صنعتی و دو شهرداری و یک بخشداری و ۳۶ محله ساخته شده و ۹ محله بزرگ در حال احداث است که طراحی هر محله متفاوت نسبت به سایر است و از بزرگ‌ترین شهرهای جدید «بعد از شهرهای جدید پرنده و پردیس تهران» ایران به‌شمار می‌رود. ناحیه ۲ یا همان مسکن مهر این شهر با ۳۳ هزار واحد مسکونی بعد از پرنده، بزرگ‌ترین مسکن مهر ایران را دارا است.

اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

سیستم آموزش و پرورش ما بعد از دوران کرونا وارد مرحله‌ی جدیدی از آموزش قرار گرفت، که دبیر و دانش‌آموز در این دوران مجبور شدند در کلاسهای مجازی حاضر شوند و کار یاددهی و یادگیری را انجام دهند، به موازات معایب زیاد آن، مزایایی بالاتر از آنچه تصور کنیم نیز در برداشت. ارزشیابی آن دوران اگر وارد مدرسه شود و هرکس با موبایل یا لبتاپ امتحان دهد با تقلب کمتری مواجه خواهیم شد. در یادگیری نیز

همچنین اولیا و دانش‌آموزان را مسخره میکردند. دومین عامل تغییرات شگرف و غیر منتظره در آموزش بود که به لطف کرونا فراهم شد. دبیران توانستند آموزشهای خود را تکمیل کنند و آموزش و پرورش هم به یاری معلمان آمد و فضای شاد را طراحی کرد. سومین عامل تغییر در فرایند یاددهی- یادگیری بود که باید باور کرد در این زمان تنها مرجع آموزشی معلم و کتاب نیست، عامل سومی به نام رسانه‌های جدید مانند موبایل آمده و ممکن است مزاحم آموزشی باشد و ما باید از همان ابتدا مشکل را حل نموده و او را به کار ببریم تا ما هم از این فرصت بدست آمده بی نصیب نمانیم. چهارمین عامل فقر فرهنگی جامعه و سواد کم معلم در فضاهای اجتماعی است. هر فردی که بتواند کلمه بابا آب داد را بخواند باید مدیون یک معلم باشد و جامعه نباید معلم را مسخره کند از طرف دیگر اگر معلم بخواهد هماهنگ با جامعه بشری قله‌های پیشرفت را طی کند باید مسلح به آنچه در جامعه است باشد. او باید سواد الکترونیکی خودش را بالا ببرد.

گردآوری اطلاعات (شواهد ۱)

استفاده از موبایل هوشمند، کامپیوتر، لبتاپ و سایر رسانه‌های دیجیتالی همراه با سواد رسانه‌ای استفاده از آنها یک امر حیاتی است که بیشتر مواقع باعث انحراف دانش‌آموزان از اهداف آموزشی می‌شود و انگیزه آنها را به آموزشهای قدیمی کم می‌کند. بازیهای کامپیوتری، بازیهای مهیج و جذاب که در هر موبایلی یافت میشود، برنامه کودک به سبک نوین خیلی متفاوت با گذشته است. این روزها فیلم‌های سینمایی کودکانه زیادی از آن سوی آب‌ها به خیابان‌های شهرهای ما می‌رسد، برخی از این تولیدات به مدد چند شرکت دولتی و خصوصی دوبله و تعدادی هم با زیرنویس در مغازه‌ها عرضه می‌شوند، اما بسیاری از این کارتون‌ها نمی‌تواند خاطره کارتون‌های ساده و خاطره‌انگیز آن روزها را تکرار کند. نسل امروز به هر حال با مرد عنکبوتی، هالک، لاک پشت‌های نینجا، شگفت‌انگیزان و..... عجین شده است. کاری هم نمی‌شود کرد، موجی است که راه افتاده و بچه‌ها حق انتخاب ندارند، تلویزیون هم به وفور کارتون‌های پر از خشونت و تصادف و انفجار و شلیک پخش می‌کند. در گذشته‌های نه چندان دور هدف برنامه کودک دنبال کردن یک داستان جذاب بود که قهرمان داستان با طی کردن سختی‌های فراوان همیشه به نتیجه خوبی میرسید که در ایران هفته‌ای یک بار پخش می‌شد (انتظار) مثل نل و ترند، حنا دختری در مزرعه، باخانمان (دختری به نام پرین). ما در گذشته با موبایل آشنایی نداشتیم که خودمان را سرگرم کنیم. گوگل برایمان نامفهوم بود و نمی‌توانستیم با سرچ در گوگل برنامه کودک مورد علاقه‌مان را

دنبال کنیم. کودک امروزی تحمل ندارد، انتظار نمیکشد، سختی برایش معنی آنچنانی ندارد. او بازیهایی را انجام میدهد که ما بزرگان حتی نامشان را هم یاد نمیگیریم. بین ما و آنها تفاوت وجود دارد، این تفاوت خیلی زیاد است. شکافی هست که نباید عمیق شود چون اگر عمیق شد آنها در آینده‌ای نزدیک حرف ما را نه می‌فهمند و نه میخواهند بفهمند و این یک مبارزه فاجعه باری است که ما آن را شکاف نسلی می‌نامیم. استفاده از موبایل توسط کودکان برای ما یک مشکل جدی است هرچند ما هم می‌توانیم از این آب گل آلود ماهی خودمان را بگیریم. ما نیز بعنوان معلم میتوانیم به تسهیل یادگیری و آموزش با موبایل بپردازیم و کار یاددهی را تکمیل کنیم. و اینطور می‌شود که وجود موبایل برای آموزش لازم و ضروری می‌شود. بازیهای کامپیوتری و برنامه کودکها با اسمهای عجیب و غریب هم دارند آموزش میدهند ولی برنامه‌نویسان باید در این امر ما را یاری دهند. همچنان که بعد از همه‌گیری کرونا به وجود و اهمیت موبایل در فرایند یاددهی- یادگیری پی بردیم و بعنوان یک مکمل در آموزش به ما کمکهای زیادی کرد. امروزه دبیران از انیمیشنهای ساخته شده برای تدریس بهتر استفاده می‌کنند برنامه شاد کار ما را آسان نموده است ما با والدین هر روز در ارتباط هستیم.. والدین فیلمهای ارسالی ما را میبینند، اگر کودکی کلاس اول تا سوم باشد مخاطب اصلی ما در شاد والدین هستند و او بعنوان واسطه‌ای برای آموزش بهتر در جریان یاددهی- یادگیری است، ارسال نمونه سوال و بخشنامه‌های ضروری در زمان تعطیلی‌های رسمی و غیررسمی (بعنوان مثال آلودگی هوا، برف و بوران و...)؛ نیاز مبرم به موبایل هوشمند است. از روشهای میدانی از جمله گزارش، مشاهده، مصاحبه برای جمع آوری اطلاعات در این پژوهش در شواهد یک و دو استفاده شد. گزارش دبیران:

دبیران برای ارسال نمونه سوال، مطالب تکمیلی، ارسال درس-نامه‌هایی که مطالعه‌ی کتاب درسی را آسان تر میکند، فیلم و انیمیشن گزارش دادند که شاد بستر مناسبی برای این کار است و از مشارکت کلیه دانش‌آموزان گزارشهایی واصل شد.

مشاهده:

مشاهده‌ی گروههای ثبت نام شده در شاد، همچنین نظرسنجی برای اینکه ببینیم مطالب ارسالی خوانده شده‌اند، نشان می‌داد که دانش‌آموزان در این نوع فعالیتها شرکت نموده‌اند.

مصاحبه:

طی مصاحبه‌ای که با دانش‌آموزان و والدین انجام شد، مشخص گردید دانش‌آموزان از شاد برای آموزش تکمیلی استفاده می‌کنند.

مشاهده نتایج امتحانات:

با مشاهده امتحانات ماهانه و نوبت اول به این نتیجه دست یافتیم که پیگیری مداوم مطالب آنلاین و شرکت در کلاس دبیر، تاثیر مثبت در یادگیری دارد.

گردآوری اطلاعات (گردآوری اطلاعات در مورد مشکل)

با استفاده از روشهایی مانند مشاهده، مصاحبه و بررسی اسناد به جمع‌آوری داده‌ها در رابطه با وضع موجود پرداختیم و با این یافته‌ها به علل به وجود آمدن مسأله موجود پی بردیم. نتایج زیر حاصل تجزیه و تحلیل داده‌ها است:

آموزش مجازی در زمانهای بحرانی

در زمان کرونا که کل کلاسهای کشور تعطیل شد و کلاسها غیرحضوری شدند، اکثر دبیران مشکل ایجاد محتوای آموزشی داشتند و همانطور که دیدیم متأسفانه عده‌ای معلمان را مورد تمسخر قرار می‌دادند. مدت‌ها گذشت تا معلم توانست خودش را با شرایط وفق دهد. اما در دوران پسا کرونا آموزشهای مجازی برای دبیران لذت خاصی داشت، مخصوصاً برای ارسال جزوه، نمونه سوال، تدریس مباحث سختی که معلم احساس میکرد فقط با تدریس خود دانش‌آموز یادگیری انجام می‌شود و ارسال فیلم به گروه شاد توسط دانش‌آموز و خیلی کارهای دیگر که در کلاس درس وقت کافی برای ارائه‌ی آنها وجود نداشت.

فقر فرهنگی، اجتماعی

انتخاب راهکار

کلاسی درس باید جایی برای رشد و بالندگی کودک باشد در آنجا او با هم‌سن و سالان خود ارتباط می‌گیرد و با موشکافی مطالب آموزشی آنچه را که لازم است فرا می‌گیرد ولی زمان مدرسه، بدلیل بازی و یادگیری فراگیرندگان کم است و کودک به آموزش تکمیلی نیاز دارد که این آموزش از طریق کلیپ، فیلم و انیمیشن در فضای شاد امکان‌پذیر است و معلم می‌تواند این کار را انجام دهد. این راهکار برای جبران مشکل کمبود وقت در کلاس و نبود امکانات سیستمی است و والدین چون کنترل‌کننده هستند از این راهکار رضایت دارند.

اعتباربخشی راه‌حل‌ها

در این مرحله برای این که یافته‌های تحقیق عملی، دارای اعتبار باشد؛ لازم بود که از طرف تعدادی افراد آشنا به فرهنگ و اجتماع مورد ارزیابی قرار گیرد، لذا با بیان مشکلات کمبود وقت و نبود سایت در مدرسه به والدین طی یک جلسه، اعتبار این راه حل فراهم شد و والدین با رضایت کامل شرایط را فراهم کردند.

اجرای راه حل

برای اجرای راه حل لازم بود گروه‌هایی در شاد توسط مدیر تشکیل شود لذا لازم شد در یک جلسه انجمن اولیا و مربیان با طرح مسئله شماره موبایل شاد آنها گرفته شد و با گروه‌هایی که آموزش و پرورش تشکیل داده بود وفق داده شدند تا موبایل غیر فعالی در گروه نداشته باشیم.

مراحل اجرای اقدام

اقدام اول:

برای استفاده از برنامه شاد باید به اطلاع والدین رسانده می‌شد تا آنها نیز در آموزشهای تکمیلی به ما کمک کنند.

اقدام دوم:

برای استفاده از برنامه شاد باید به دبیران اطلاعات لازم داده میشد تا جهت تکمیل آموزش از شاد استفاده کنند.

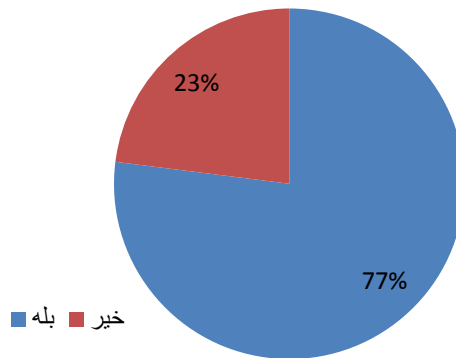
اقدام سوم:

دبیران بعد از هر آموزشی لازم بود آموزشهای تکمیلی را بوسیله شاد در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند و مدیریت مدرسه باید در جریان موضوع قرار می‌گرفت.

گرد آوری شواهد ۲

در قسمت بعدی فرضیه‌های تحقیق به دو گروه والدین و دانش‌آموزان ارسال شد و نتیجه آن مورد بررسی قرار گرفت. چون تنها برنامه مورد تایید آموزش و پرورش برنامه شاد است و معلمها می‌توانند در بستر آن به تکمیل آموزشهای مدرسه بپردازند. لازم بود از نظر دانش‌آموزان و والدین آگاه شویم. ۷۷ درصد دانش‌آموزان از فیلم کمک آموزشی در اینترنت برای آموزش بهتر استفاده می‌کنند و ۲۳ درصد اصلاً استفاده نمی‌کنند (شکل ۱).

سوال از دانش آموز: آیا از فیلم کمک آموزشی در اینترنت استفاده میکنید؟

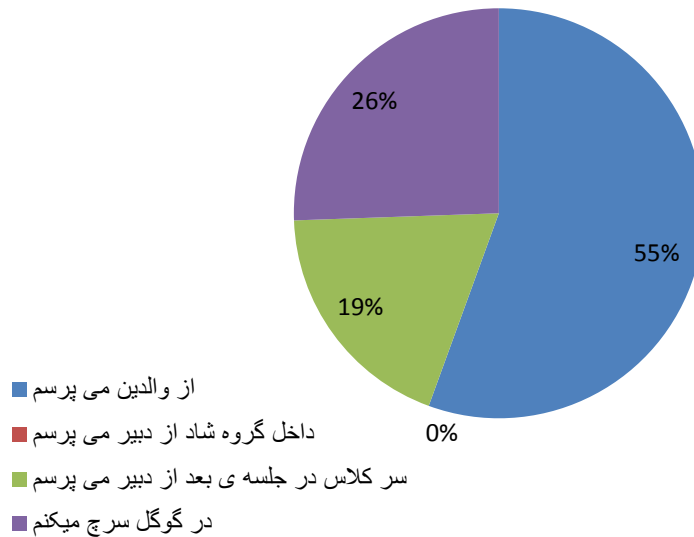

شکل ۲: استفاده از فیلم کمک آموزشی

پرسیم و آنها کار آموزشی ما را انجام میدهند. ۱۹ درصد سوالشان بی پاسخ می ماند تا در جلسه بعد از دبیر پرسند و ۲۶ درصد در گوگل سرچ میکنند. که در مقاطع بالاتر گوگل و کلاسهای آموزشی آنلاین حدود ۷۰ درصد مشکلات را حل میکند شکل (۲)

در جاهایی که والدین با سواد هستند و در مقطع ابتدایی که درسها آسانتر هستن والدین میتوانند کمک آموزشی خوبی برای تکمیل آموزش مدرسه باشند. در سوالی که از دانش آموزان این مقطع پرسیده شد با عنوان: اگر در حین حل تمرین مشکلی پیش آمد چه می کنید؟ ۵۵ درصد پاسخ دادند که از والدین می-

سوال از دانش آموز: در حین حل تمرینها سوالی پیش می آید چه میکنید؟

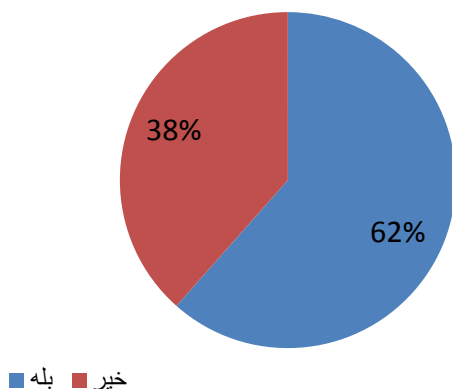

شکل ۳: اگر در حین حل تمرین مشکلی پیش آمد چه می کنید؟

دوربین عکاسی، آثاری دستی و غیر دستی، گیمننت، ساعت مچی و ساعت رومیزی، تلفنهای خانگی، روزنامه، رادیو، ضبط، ویدئو پروژکتور خانگی، مجله و....(همچنین هم می تواند به ما معلمها کمک کند تا آموزشهایمان را تکمیل نماییم. شاد جایگاه خوبی می تواند برای ما در آموزش و حتی پرورش بوجود آورد.

سوال بعدی که از دانش آموزان پرسیده شد این بود: آیا شاد به آموزش بهتر کمک میکند؟ جواب ۶۳ درصد از دانش آموزان مثبت و ۳۸ درصد منفی بود شکل (۳). بله چون در این روزها موبایل بعنوان یک ابرقدرت هوشمند همه چیز را تا حدود زیادی از دسترس مردم خارج کرده است (لب تاب و کامپیوتر، تلویزیون،

سوال از دانش آموزان: آیا شاد به آموزش بهتر کمک میکند

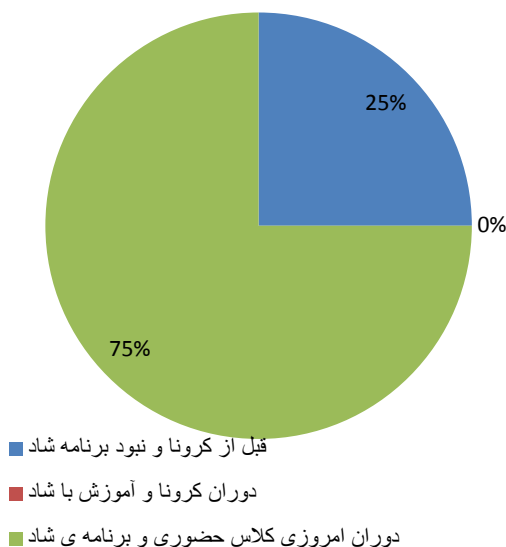

شکل ۴: آیا شاد به آموزش بهتر کمک میکند؟

میکند. مثلاً ۲۵ درصد مردم نمیخواهند وجود دنیای دیجیتال و کمک شایان آن به آموزش را قبول کنند و مایلند فقط همه چیز به گذشته برگردد که چنین اتفاقی محال است. صفر در صد والدین از آموزش دوران کرونا راضی بودند و این اثبات آنچه گفته شد یعنی بدترین دوران آموزشی در دوران معاصر. ۷۵ درصد والدین دارند می بینند که واقعا فرزندانشان نمی توانند بدون وجود رسانه به یادگیری برسند و این امر را قبول کرده اند و بستر شاد را برای آموزش تکمیلی قبول دارند. شکل (۴).

در قسمت سوال از والدین: همانطور که دوران منحوس کرونا را هیچوقت فراموش نمیکنیم، یادمان هم نخواهد رفت که چقدر والدین با این موضوع مشکل داشتند و برایشان خیلی سخت بود، کنترل آموزشی فرزندانشان، و واقعا آسیبهایی جبران ناپذیری به بدنه آموزش و پرورش وارد شد. اینها نظراتی بود که از والدین در فضای مجازی پخش شد و ما در اقوامان آنها را مشاهده نمودیم. و اما پاسخ والدین را هم ببینیم. سوال این گونه مطرح شد: بهترین دوران آموزشی کدام دوران است؟ اکثر مردم سفت و سخت جلوی تغییرات ایستاده اند و مانند یک سد مقاومت

سوال از والدین: بهترین دوران آموزشی کدام دوران است

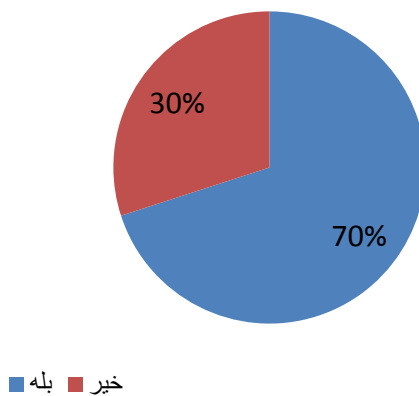

شکل ۵: بهترین دوران آموزشی کدام دوران بوده است؟

۲- مبتنی بودن دانش نظری و دانش عملیاتی و مقدم دانستن دانش نظری بر عملی
 ۳- به کار گیری انواع دانش بر اساس یک دیدگاه ارزش شناسی مشخص
 ۴- متفکرانه بودن به معنای تعمق درباره تکنولوژی و محصولات آن
 برنامه شاد هم یک نوع تکنولوژی متفکرانه است که این برنامه به راحتی در موبایل هوشمند قابل نصب و دریافت است. سوالی که از والدین در این زمینه پرسیده شد این بود: آیا استفاده از گوشی هوشمند تحولی در آموزش بود؟ ۳۰ درصد جواب منفی دادند و این یعنی عدم پذیرش والدین در مقابل تغییرات. جواب ۷۰ درصد هم مثبت بود. شکل (۵)

تکنولوژی آموزشی را می توان از نظر زمانی به سه دوره مشخص تقسیم کرد : دوره اول از اوایل قرن بیستم تا اواخر سالهای ۱۹۵۰، دوره دوم از اوایل سالهای ۱۹۶۰ تا اواخر سالهای ۱۹۸۰، و دوره سوم از اوایل سالهای ۱۹۹۰ تا زمان حال.... فلشزیک (۱۹۹۸) تکنولوژی آموزشی را در این سه دوره چنین نامگذاری می کند: دوره اول تکنولوژی ابزاری که در این دوره رسانه ها، ابزاری برای غنی کردن آموزشهای سنتی اند، دوره دوم، تکنولوژی نظامها متشکل از انسان و ابزارند و برای آموزش عملکردهای خاصی به کار میروند. دوره سوم تکنولوژی متفکرانه که خصوصیات زیر را به همراه دارد:
 ۱- به رسمیت شناختن انواع دانش حاصل از منابع علمی ، سنتی حاصل از تجربه ها

سوال از والدین: آیا استفاده از گوشی هوشمند تحولی در آموزش بود

شکل ۶. آیا استفاده از گوشی هوشمند تحولی در آموزش بود؟

همان معلم بلاگرهایی هستند که گاهی والدین از دستشان شاک می خورند. دانش آموزان ما نسلی هستند که با موبایل و اینترنت بزرگ شده اند، در اینستاگرام پیج دارند و عده ای از آنها بلاگر شده اند. حضورشان در رسانه های اجتماعی فعال است و همانهایی هستند که به هیچ قانونی پایبند نیستند و برای همه به قول معروف شاخ و شونه می کشند. آنها برای ما غیر قابل تحمل اند و نمی توانیم افکار و ایده هایشان را بپذیریم. تفاوت بین ما و آنها روز به روز در حال زیاد شدن است و باید تدابیری اندیشیده شود تا آنها مهار شوند. دوسال از عمرشان را در دوره کرونا سپری کردند و اولین نسلی بودند که کلاس غیر حضوری را تجربه کردند. برای از بین بردن شکاف نسلی ما هم باید یک جایی برای خودمان باز کنیم تا شکاف عمیقی بین ما و آنها ایجاد نشود. آموزش و پرورش برای ما برنامه شاد را تدوین کرده

نتیجه گیری

نسل معلم ما از سه نسل هستند که در کنار هم بصورت همکار کار میکنند. نسل ایکس که در ایران باید نسل انقلاب نامیده شوند. همانهایی که از حکومت وقت رضایت نداشتند و آن حکومت را براندازی کردند. آنها از روزنامه و مجله، اطلاعات دوران نوجوانیشان را بدست می آوردند. اغلب سریالهای تلویزیونی مثل سرداران و اوشین را نگاه میکردند و برنامه کودکانیشان پر از انتظار بود. بزرگترین تخلفشان جابجایی نوارهای ویدئویی ترانه های زمان حکومت قبل بود. نسل وای همان نسل زمان جنگ هستند. آنها در دوره ی نوجوانی و جوانی به جبهه رفتند و از کشور دفاع کردند. بزرگترین تخلفشان فرار از سربازی و جنگ و جبهه بود. تعدادی از بچه های نسل زد هم هم اکنون معلم هستند و در شبکه های اجتماعی فعالند. آنها

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

فهرست منابع

حسینی، میرزا حسن؛ شاکری، مرضیه. (۲۰۱۶). درک اثر یادگیری الکترونیک بر عملکرد دانشجویان: نقش سواد دیجیتال (مورد مطالعه: دانشجویان کارشناسی ارشد دوره های الکترونیک دانشگاه پیام نور استان مازندران

زمانی-فراهانی، پریسا؛ زمانی-مقدم، افسانه. قورچیان، نادرقلی. (۱۳۹۷). مدل مهارت های زندگی نسل دیجیتال در ایران (نظام متوسطه دوم)، فصلنامه‌ی آینده‌پژوهی مدیریت، ۲۹(۱۱۵): ۱۷۴-۱۳۷ محمدزاده، علی؛ علیزاده، نادى؛ پایدار، فرانک. (۱۳۹۹). نقش هوشمندسازی مدارس و راهبردهای فراساختی بر سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان (مطالعه‌ی موردی: دانش‌آموزان دوره‌ی دوم متوسطه‌ی مدارس هوشمندشهر چمستان)، مجله‌ی مدیریت فرهنگی، ۱۳(۵۰): ۵۵-۳۵

Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitivetheory: Prentice-Hall, Inc.

Hosseini, M.H., Shakeri, M. (2016). Understanding the Effect of E-Learning on Student Performance: The Role of Digital Literacy) (Case Study: Master's Degree Students of Electronic Courses at Payam Noor University of Mazandaran Province. [Persian]

Mohammadzadeh, A., Alizadeh, Nadi. Paydar, F. (2019), The Role of Smart Schools and Metacognitive Strategies on Students' Academic Adaptation (Case Study: Second-Year High School Students of Smart Schools in Chamestan City), Journal of Cultural Management, 13(50):55-35. [Persian]

Tsupros, N., Kohler, R., & Hallinen, J. (2009). STEM education: A project to identify the missing components. Pittsburgh, PA: Intermediate Unit 1 and Carnegie Mellon.

Williams, A. M., Davids, K., & Williams, J. G. P. (1999). Visual perception and action in sport: Taylor & Francis

Zamani-Farahani, P., Zamani-Moghaddam, A., Ghorchian, N. (2018), Model of Life Skills of the Digital Generation in Iran (Secondary Secondary System), Quarterly Journal of Futures Studies in Management, 29(115):174-137 [Persian]

است. باید از این فرصت حداکثر استفاده را بنماییم و آموزشمان را با این نرم افزار تکمیل کنیم.

پیشنهادها (پیشنهاد های پژوهشی یا اجرای طرح)

۱. دبیران باید خود را به‌روز کنند و لازم و ضروری است که حتما آموزشهای لازم را قبل از ورود به کلاس ببینند.

۲. مسئولان باید برای دبیران مدارس کلاسهای ضمن خدمت حضوری برای تسلط بر فن‌آوریهای نوین اجرا کنند.

۳. منظور از کلاس هوشمند فقط استفاده از پاورپوینت نباشد و به مدیران و معلمان روشهای نوین یادگیری آموزش داده شود، مثلا ساخت و تولید محتوای آموزشی.

۴. آموزش استیم‌محور در دنیای امروز باید انجام شود. آموزش استیم‌محور رویکردی است بین‌رشته‌ای برای یادگیری علم، فناوری، مهندسی و ریاضیات که در آن مفاهیم دقیق علمی با درس‌های واقعی همراه شده‌اند. این مفاهیم به گونه‌ای به دانش‌آموزان آموخته می‌شود که ایشان بتوانند بین مدرسه، دنیای کار، جامعه و شرکت‌های بزرگ جهانی پیشرو در حوزه استیم ارتباط برقرار کنند (Tsupros, Kohler & Hallinen, 2009).

۵. آموزش قبل از آموزش، در این دیدگاه قبل از اینکه به آموزش محتوای مورد نظر مدرسه به فرد باشیم بهتر است به او آموزش درست استفاده کردن از موبایل را نهادینه کنیم.

۶. برای سازگاری بیشتر نسل زد با مدرسه بهتر است در قوانین انضباطی تجدیدنظر شود و بصورت بخشنامه به مدارس ابلاغ شود. زیرا در شهرهای کوچک مدارس مطابق زمان قدیم ملا مکتب‌خانه‌ای اداره می‌شوند، و هنوز اکثر والدین و دبیران معتقدند موفقیت فقط با سختگیری بدست می‌آید و به هیچ عنوان نباید با این نسل راه بیابیم و همین عامل باعث خودکشی، فرار، اعتیاد و مشکلات فراوانی برای این نسل در شهرهای کوچک می‌شود.

۷. به دبیران نخبه برای آموزش مهارت‌های دنیای دیجیتال به سایر دبیران بها داده شود و از این ظرفیتها استفاده شود.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت‌کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.